

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het goederenvervoer met brede fietsaanhangwagens in het kader van een proefproject
- Principiële goedkeuring

SAMENVATTING

Dit besluit heeft tot doel het kader uit te werken voor het proefproject voor goederenvervoer per fiets met fietsaanhangwagens met een breedte van meer dan 1m. Voor dergelijk vervoer is een vergunning vereist.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld “weginfrastructuur en wegenbeleid”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 12 april 2022. Met haar opmerkingen werd rekening gehouden door een aanpassing van artikelen 10 en 11.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/133 van 15 april 2022.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit besluit heeft tot doel het kader uit te werken voor een pilootproject voor goederenvervoer per fiets met fietsaanhangwagens breder dan 1,00 meter, overeenkomstig afdeling 4 “Goederenvervoer met brede fietsen en brede fietsaanhangwagens” van het Decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport.

Het Vlaamse Gewest is bevoegd om een dergelijke regeling uit te werken op grond van de in artikel 6, § 1, X, 13° BWHI opgenomen bevoegdheid inzake “reglementering inzake het uitzonderlijk vervoer over de weg”. Die aan de gewesten toegekende bevoegdheid beoogt niet enkel de bescherming van de wegeninfrastructuur maar omvat ook het regelen van het veilig en vlot verkeer van het uitzonderlijk vervoer, daarbij rekening houdend met de weerslag die dit soort vervoer kan hebben op het wegverkeer in het algemeen.

Dit houdt onder meer in de bevoegdheid om de plaats van de bestuurders op de openbare weg te regelen, een parkeerregeling voor deze voertuigen in te voeren, de leeftijd van de bestuurders te regelen.... Het bepalen van deze regels in het kader van een uitzonderlijk vervoer valt niet onder de bevoegdheid inzake algemene politie op het wegverkeer (waarover de federale overheid beschikt) maar behoort tot de bevoegdheid van de gewesten inzake “reglementering inzake het uitzonderlijk vervoer over de weg”.

Het proefproject zal de kleinschalige combimodale beleving van de steden faciliteren, zoals als doelstelling geformuleerd werd in de beleidsnota:

SD3; OD3.1. Een verknoopt netwerk voor goederenvervoer: “De vraag naar het meer kleinschalige, (voor)stedelijke goederenvervoer zal verder blijven groeien. Ik wil de omslag naar zowel een groenere, als een efficiëntere en combimodale kleinschalige bevoorrading stimuleren, onder meer door ook vervoer over water hiervoor in te schakelen en te onderzoeken of we de levering van onlinewinkels en andere pakketdiensten kunnen verduurzamen.”

Er is een noodzaak aan onderzoek, opvolging en evaluatie om de wenselijkheid van de maatregel uiteindelijk te beoordelen met oog voor gevolgen voor verkeersveiligheid, doorstroming en infrastructuur.

Het proefproject kent een duurtijd van twee jaar, gevolgd door een evaluatie. Afhankelijk van de evaluatie kan het proefproject verdergezet of stopgezet worden.

Dit proefproject werkt met vergunningen i.p.v. louter melding/kennisgeving. Deze vergunningen worden centraal aangevraagd binnen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, waarbij er plaats is voor adviesverlening van de wegbeheerders.

Het besluit gaat in op het type voertuigen, massa en omvang en de plaats op de weg.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Dit artikel spreekt voor zichzelf en behoeft geen nadere uitleg.

Artikel 2.

Het vervoer met brede fietsaanhangwagens is enkel mogelijk met een enkele aanhangwagen.

Artikel 3.

De fietsaanhangwagens mogen enkel in de breedte afwijken van de reguliere afmetingen zoals bepaald in de Wegcode. Ook de maximaal toegelaten massa's moet steeds gerespecteerd worden.

Artikel 4.

De maximale breedte van een brede fietsaanhangwagen wordt vastgelegd op 1,20 meter. Er wordt voor geopteerd om de breedte te beperken tot 1,20 meter omdat het deze breedte is die overeenstemt met de breedte van een "Europallet" waardoor het vervoer hiervan per fiets vergemakkelijkt wordt.

De minister kan nadere technische vereisten voor de fietsaanhangwagens bepalen.

Artikel 5.

Bepaalde types van goederen mogen niet vervoerd worden met een brede fietsaanhangwagen. Het betreft gevaarlijke goederen (ADR) en goederen die in de breedte uitsteken.

Artikel 6.

Op wegen met een snelheidsbeperking van maximum 50 km/u heeft de gebruiker de keuze tussen het fietspad en de rijbaan.

Normaalgezien volgt de fietser verplicht het fietspad. In het kader van het proefproject wordt hierop een afwijking voorzien voor de bestuurder van fietsen die een brede fietsaanhangwagen trekken, rekening houdende met:

- de plaats op de openbare weg van andere brede drie- en vierwielige rijwielen (>1 meter breed). Deze laatste kunnen een breedte hebben van maximaal 2,50 meter en moeten gebruik maken van de rijbaan;
- het bestaan van fietsinfrastructuur die wel toelaat om een fiets met brede fietsaanhangwagen (20 cm breder dan de reguliere fietsaanhangwagen) op een veilige manier te mengen met ander verkeer op het fietspad.
- De mogelijkheid om gebruik te maken van het fietspad biedt ook een concurrentieel voordeel in het kader van goederenvervoer.

Het is aan de vergunninghouder om vooraf het te volgen traject te verkennen om de veiligheid van de geplande route te verzekeren, in het bijzonder om de negatieve gevolgen voor de andere weggebruikers te vermijden en mogelijke schade aan de openbare weg te voorkomen.

Het Vlaamse Gewest is bevoegd om deze maatregel te nemen op basis van haar bevoegdheid voor uitzonderlijk vervoer

Artikel 7.

Bestuurders van fietsen met een fietsaanhangwagen met een breedte van meer dan 1 meter mogen gebruik maken van de parkeerzones om te laden en te lossen. In principe is laden en lossen hier niet toegestaan, maar om de vlotte verkeersdoorstroming te garanderen wordt een uitzondering voorzien.

Het Vlaamse Gewest is bevoegd om een dergelijke afwijking te voorzien op basis van haar bevoegdheid voor uitzonderlijk vervoer.

Artikel 8.

De bestuurders van fietsen die een brede fietsaanhangwagen trekken, moeten minstens 16 jaar oud zijn. Deze maatregel heeft tot doel er zeker van te zijn dat de bestuurder over de nodige rijvaardigheid beschikt en de capaciteit heeft om risico's in te schatten en er op te anticiperen.

Het Vlaamse Gewest is bevoegd om deze maatregel te nemen op basis van haar bevoegdheid voor uitzonderlijk vervoer.

Artikel 9.

Dit artikel behoeft geen verdere uitleg en spreekt voor zichzelf.

Artikel 10 - 12.

Het vervoer met brede fietsaanhangwagens is enkel mogelijk mits voorafgaandelijke vergunning. De vergunning voor het vervoer met brede fietsaanhangwagens kan aangevraagd worden door of namens ondernemingen.

Om de betrokkenheid van de lokale besturen bij het pilootproject te vrijwaren en om een goede evaluatie mogelijk te maken, is de vergunning enkel geldig voor een hoofdgemeente en de daaraan grenzende buurgemeenten.

Het besluit bepaalt de voorwaarden voor het verkrijgen van een vergunning en de aan te leveren gegevens. De minister werkt de vergunningsprocedure nader uit.

Artikel 13 – 15.

Er wordt een evaluatiecommissie opgericht waarin vertegenwoordigers van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het Agentschap Wegen en Verkeer, Fietsberaad Vlaanderen, Belgian Cycling Logistic Federation, de betrokken steden en gemeenten, de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeentes (VMSG) en eventueel andere belanghebbenden zetelen.

De evaluatiecommissie komt minstens elke twaalf maanden samen om het proefproject te evalueren. Er wordt jaarlijks een rapport opgesteld. Op het einde van de proefperiode wordt een eindrapport opgesteld.

De evaluatie wordt uitgevoerd aan de hand van een aantal in het besluit vermelde parameters.

Artikel 16.

Het proefproject loopt tot 31 december 2024.

Artikel 17.

Dit artikel spreekt voor zichzelf en behoeft geen nadere uitleg.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Er zijn geen bijkomende uitgaven gekoppeld aan dit besluit. Het besluit voorziet de mogelijkheid voor het vragen van een retributie voor het afleveren van een vergunning.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het uitreiken van vergunningen en de inspraak in het gebruik van gewestwegen wordt opgevangen binnen het huidige personeelskader. Er zijn geen bijkomende wervingen vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale besturen krijgen inspraakrecht in het wegennet waar de fietsen met brede fietsaanhangwagens zich op mogen begeven. Dit zal opgevangen worden binnen het huidige personeelskader.

4. VERDER TRAJECT

Het verder traject bestaat uit:

- het inwinnen van het advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA)
- de consultatie van de gewestregeringen conform artikel 6, §2, 5°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen
- het inwinnen van het advies van de Raad van State

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het goederenvervoer met brede fietsaanhangwagens in het kader van een proefprojectbesluit;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare werken:

2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA);

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemde advies aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit, overeenkomstig artikel 6, §2, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, overleg te plegen met de betrokken regeringen, zijnde de gewestregeringen;

2.4. te machtigen te beoordelen of het voornoemde overleg aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.5. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS